

**TECHNISCHE COMMISSIE
VOOR VERPLEEGKUNDE**

**COMMISSION TECHNIQUE
DE L'ART INFIRMIER**

**Vraag 2013/02
Stand order postoperatief
pijnbeleid**

30/04/2013

**Question 2013/02
Ordre permanent politique de
gestion de la douleur post-
opératoire**

30/04/2013

**Directoraat-generaal Basisgezondheidszorg &
Crisisbeheer**

Strategie van de Gezondheidszorgberoepen
Technische Commissie voor Verpleegkunde
Victor Hortaplein 40, bus 10 - 1060 Brussel

www.health.fgov.be

**Direction générale Soins de Santé primaires &
Gestion de Crises**

Stratégie des Professions des Soins de Santé
Commission technique de l'Art Infirmier
Place Victor Horta 40, bte 10 – 1060 Bruxelles

www.health.fgov.be

VRAAG 2013/02: Staand order postoperatief pijnbeleid**1. Vraag**

Een staand order voor postoperatieve pijnstilling is door de artsen zeer uitgebreid opgemaakt (zo moeten de verpleegkundigen voor elke toediening de interacties met alle mogelijke andere geneesmiddelen uitsluiten).

Dit is moeilijk haalbaar in de dagelijkse praktijk voor de verpleegkundigen, die ook vrezen dat een deel van de aansprakelijkheid voor mogelijke geneesmiddeleninteracties bij hen zal terechtkomen.

2. Antwoord

Voor de uitvoering van verpleegkundige handelingen B2 of C zijn een medisch voorschrift vereist (mondeling, schriftelijk of onder vorm van een staand order) en een procedure, opgemaakt in overleg met de betrokken arts(en).

Het staand order wordt gedefinieerd in het KB van 18 juni 1990 :*“een staand order is een door de arts vooraf vastgesteld behandelingsschema, dat desgevallend verwijst naar standaardverpleegplannen of procedures. De arts geeft bij naam aan bij welke patiënt een staand order moet worden toegepast. De verpleegkundige beoordeelt of de voorwaarden vervuld zijn en voert dan de voorgeschreven handelingen uit. Zoniet is hij verplicht de arts in te lichten.*

Uitsluitend in dringende omstandigheden mag een welbepaald staand order worden toegepast zonder de patiënt bij naam aan te duiden.”

Een procedure beschrijft de uitvoeringswijze van een bepaalde medische of verpleegkundige techniek (*K. B. van 18 juni 1990, art 7ter*). Het is de beschrijving van de wijze waarop een verpleegkundige verstrekking correct en veilig wordt uitgevoerd door alle verpleegkundigen op een bepaalde dienst of in een bepaalde werkomgeving (ziekenhuis, WZC, thuisverpleging...).

Een procedure moet bevatten :

naam van de procedure, omschrijving of definitie, waar geldig, indicaties, contra-indicaties, benodigdheden, werkwijze, aandachtspunten, observatie, frequentie. Voor gebruik van apparaten bovendien de opstelling, werking/gebruik, reiniging en onderhoud, storingen (probleem, oorzaak, oplossing) en technische gegevens.

Het is aangewezen dat een staand order overzichtelijk en praktisch haalbaar geformuleerd wordt.

Onverminderd de aansprakelijkheid van de arts bij het voorschrijven van medicatie met mogelijke interacties, voert de verpleegkundige na individualisering dan het staand order uit.

QUESTION 2013/02: Ordre permanent - politique de gestion de la douleur post-opératoire**1. Question**

Un ordre permanent pour la gestion de la douleur post-opératoire est établi par le médecin de façon très détaillée (les infirmiers doivent ainsi, avant chaque administration, exclure les interactions avec tous autres médicaments possibles).

Dans la pratique quotidienne, cette tâche est difficile à assumer pour les infirmiers, qui craignent aussi de voir leur échoir une part de la responsabilité afférente à d'éventuelles interactions médicamenteuses.

2. Réponse

Pour l'exécution d'actes infirmiers avec indication B2 ou C, une prescription médicale est requise (orale, écrite ou sous forme d'ordre permanent) de même qu'une procédure, établie en concertation avec le(s) médecin(s) concerné(s).

L'ordre permanent est défini dans l'AR du 18 juin 1990: *"Un ordre permanent est un schéma de traitement établi préalablement par le médecin. On se réfère, le cas échéant, aux plans de soins de référence ou aux procédures. Le médecin doit indiquer nominativement le patient à qui un ordre permanent doit être appliqué. Le praticien de l'art infirmier apprécie si ces conditions sont remplies et dans ce cas uniquement, il exécute les actes prescrits. Dans le cas contraire, il doit en avertir le médecin.*

En cas d'urgence uniquement, un ordre permanent peut être appliqué sans précision nominative du patient."

Une procédure décrit le mode d'exécution d'une technique médicale ou infirmière déterminée (*A.R. du 18 juin 1990, article 7ter*). Il s'agit de la description des modalités selon lesquelles une prestation infirmière est accomplie correctement et sans risque par l'ensemble des infirmiers dans un service ou un cadre de travail déterminé (hôpital, CSR, soins à domicile...).

Une procédure doit comprendre:

le nom de la procédure, sa description ou définition, le cas échéant, les indications, contre-indications, fournitures, le mode de travail, les points d'attention, l'observation, la fréquence; en outre, pour l'utilisation d'appareils, le montage, le fonctionnement/l'utilisation, le nettoyage et l'entretien, les dérangements (problème, cause, solutions) et les caractéristiques techniques;

Il est à recommander qu'un ordre permanent soit formulé de façon claire et applicable en pratique.

Sans préjudice de la responsabilité du médecin dans la prescription de médicaments sujets à d'éventuelles interactions, l'infirmier exécute alors l'ordre permanent après individualisation.

We zien een groeiende tussenkomst van de ziekenhuisapothekers; mogelijke geneesmiddeleninteracties moeten zo veel mogelijk geïnformatiseerd en gedigitaliseerd worden.

On constate une intervention croissante des pharmaciens hospitaliers; les interactions médicamenteuses potentielles doivent autant que possible être informatisées et numérisées.

Marc Van Bouwelen

Voorzitter
Technische Commissie voor Verpleegkunde

Président
Commission technique de l'Art infirmier